

ROMÂNIA

CURTEA DE APEL CLUJ

SECȚIA PENALĂ ȘI DE MINORI

DOSAR NR. 8402/211/2016/a2

ÎNCHEIEREA PENALĂ NR. 1522/2018

Ședința publică din 19 decembrie 2018

Instanța constituită din:

PREȘEDINTE :

JUDECĂTOR :

GREFIER :

Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Cluj reprezentat prin,
PROCUROR:

*Pe rol pronunțarea asupra sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, în cadrul apelurilor declarate de **persoanele vătămate** și de **inculpații**, împotriva sentinței penale nr. 2224/22 decembrie 2017 a Judecătoriei Cluj-Napoca, privind pe inculpații trimiși în judecată prin rechizitoriul nr. 40/P/2014 al Parchetului de pe lângă Curtea de Apel Cluj pentru săvârșirea infracțiunilor, după cum urmează:*

- inculpata, pentru săvârșirea infracțiunii de instigare la fals în înscrisuri sub semnătură privată, în forma participației improprie, prev. și ped. de art. 47 C.pen. rap. la art. 322 C.pen., cu aplic. art. 52 alin. 3 C.pen., cu aplic. art. 5 C.pen.

- inculpata, pentru săvârșirea infracțiunii de instigare la fals în înscrisuri sub semnătură privată, în forma participației improprie, prev. și ped. de art. 47 C.pen. rap. la art. 322 C.pen., cu aplic. art. 52 alin. 3 C.pen., cu aplic. art. 5 C.pen.

- inculpatul, pentru săvârșirea infracțiunii de instigare la fals în înscrisuri sub semnătură privată, în forma participației improprie, prev. și ped. de art. 47 C.pen. rap. la art. 322 C.pen., cu aplic. art. 52 alin. 3 C.pen., cu aplic. art. 5 C.pen.

- inculpatul, pentru săvârșirea infracțiunii de instigare la fals în înscrisuri sub semnătură privată, în forma participației improprie, prev. și ped. de art. 47 C.pen. rap. la art. 322 C.pen., cu aplic. art. 52 alin. 3 C.pen., cu aplic. art. 5 C.pen.

- inculpata, pentru săvârșirea infracțiunii de fals în înscrisuri sub semnătură privată, prev. și ped. de art. 322 C.pen., cu aplic. art. 5 C.pen.

La apelul nominal făcut în cauză lipsesc părțile.

Procedura de citare este legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei, după care, se constată că mersul dezbaterilor și susținerile orale ale părților au fost consemnate în încheierea de ședință din data de 12 decembrie 2018, dată în dosar nr. 8402/211/2016, încheiere care face parte integrantă din prezenta hotărâre, iar pronunțarea s-a amânat pentru data de astăzi.

CURTEA,

Deliberând asupra cererii de sesizare în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile,

Prin sentința penală nr. 2224 din 22 decembrie 2017 pronunțată în dosarul nr. 8402/211/2016 al Judecătoriei Cluj-Napoca inculpații au fost condamnați la câte o pedeapsă de 200 de zile-amendă, pentru săvârșirea infracțiunii de *instigare la fals în înscrisuri sub semnătură privată, în forma participației improprie, prev. de art. 47 Cod pena, rap. la art. 322 Cod penal, cu aplicarea art. 52 alin. 3 Cod pena și cu aplicarea art. 5 Cod penal.*

Prin aceeași sentință inculpata a fost condamnată la pedeapsa de 200 de zile-amendă, pentru săvârșirea infracțiunii de *fals în înscrisuri sub semnătură privată*, prev. de art. 322 Cod penal, cu aplicarea art. 5 Cod penal.

În baza art. 61 al. 3 teza a II-a s-a stabilit cuantumul sumei unei zile-amendă la suma de 70 lei și s-a aplicat pedeapsa amenzii în cuantum de 14.000 lei.

S-a atras atenția inculpaților asupra dispozițiilor art. 63 din C.p., privind consecințele neexecutării cu rea-credință a pedepsei amenzii.

În temeiul art. 25 al. 3 C.p.p. s-a dispus desființarea înscrisului falsificat, constând în copia "....." (vol X, dos. u.p.)

În temeiul art. 397 C.p.p. s-a luat act că persoanele vătămate nu s-au constituit părți civile.

În temeiul art. 398 și art. 274 alin. (1), (2) din C.p.p., prima instanță a obligat pe fiecare dintre inculpați la plata sumei de 1000 lei către stat, cu titlu de cheltuieli judiciare (din care suma de 600 lei - în cursul urmăririi penale, iar suma de 400 lei - în etapa camerei preliminare și a judecății).

În temeiul art. 398 și art. 276 al. (1) și (4) C.p.p. a obligat pe fiecare dintre inculpați să îi plătească persoanei vătămate suma de 1820 lei reprezentând cheltuieli judiciare, constând în onorariu de avocat.

Pentru a hotărî astfel instanța de fond, în esență, a reținut că faptele inculpaților care, la data de 30.08.2011, prevalându-se de calitatea de membri ai consiliului de administrație ai SC. „.....” SA, au determinat-o pe martora să falsifice o copie a Registrului Acționarilor SC. „.....” SA, după care aceasta din urma, fără vinovăție, a operat mai multe modificări, în sensul aplicării unor ștampile și adăugării, a unor însemnări olografe privind tranzacții cu acțiunile societății, pe o copie a Registrului Acționarilor SC. „.....” SA, obținută din dosarul nr. 230/1285/2008, al Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Înscrisul astfel falsificat ar fi fost folosit ulterior ca înscris probator în mai multe dosare civile aflate pe rolul instanțelor de judecată.

S-a apreciat că fapta inculpaților întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de instigare la fals în înscrisuri sub semnătură privată, în forma participației improprie, prev. și ped. de art. 47 Cod penal rap. la art. 322 Cod penal, cu aplicarea art. 52 alin. 3 Cod penal și art. 5 Cod penal.

În același timp, prima instanță a reținut că fapta inculpatei care, la data de 30.08.2011, pe o copie a Registrului Acționarilor al SC. „.....” SA, obținută din dosarul nr. 230/1285/2008 al Înaltei Curți de Casație și Justiție, a efectuat mai multe modificări, în sensul aplicării unor ștampile și adăugării unor însemnări olografe privind tranzacții cu acțiunile societății, înscrisul astfel falsificat fiind folosit ulterior ca înscris probator în mai multe dosare aflate pe rolul instanțelor de judecată, întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de fals în înscrisuri sub semnătură privată, prev. și ped. de art. 322 Cod penal, cu aplicarea art. 5 Cod penal.

În ceea ce privește aplicarea prevederilor art. 5 C.pen., instanța a reținut că legea penală nouă este mai favorabilă inculpaților datorită limitelor de pedeapsă prevăzute.

Împotriva acestei hotărâri au declarat apel persoanele vătămate, precum și inculpații

Persoanele vătămate, în temeiul art. 421 pct. 2 lit. a CPP au solicitat admiterea apelului, desființarea parțială a sentinței atacate și condamnarea inculpaților la o pedeapsă cu închisoarea îndreptată spre maximul special.

Au mai solicitat aplicarea pedepsei complementare prevăzute de art. 65 alin. 1 raportat la art. 66 alin. 1 lit. g CP de a interzice inculpaților desfășurarea activității de administrare a SC SA și a pedepsei accesorii corespondente, precum și publicarea hotărârii definitive de condamnare, în temeiul art. 70 CP.

S-a motivat că gravitatea faptelor comise este foarte mare, fiindcă scopul falsificării registrului acționarilor a fost controlul activelor SC SA și a veniturilor acesteia, în același timp prejudiciindu-se drepturile de proprietate asupra acțiunilor a 101 acționari.

În fine, s-a invocat că realizarea scopului pedepsei și natura faptelor comise de către inculpați impun împiedicarea acestora de a desfășura în continuare activitatea infracțională prin

aplicarea unei pedepse mai aspre și a unor obligații și măsuri complementare care să asigure efectiv, nu doar aparent acest scop.

Inculpații au invocat motive comune de apel și au solicitat desființarea sentinței atacate în temeiul art. 421 pct. 2 lit. a CPP și, în rejudecare, achitarea lor în temeiul art. 396 alin. 5 raportat la art. 16 alin. 1 lit. b CPP.

S-a motivat că inculpații au decis să reactualizeze registrul acționarilor corespunzător situației acționariatului SC SA din anul 2011, fiindcă reflecta doar situația acționariatului din anul 2002, deci nu au denaturat realitatea.

Inculpatul a solicitat trimiterea cauzei la instanța de fond în vederea rejudecării, fiindcă s-a dispus condamnarea inculpatului pentru o altă faptă decât cea cu care a fost sesizată instanța.

Subsidiar, inculpatul a solicitat admiterea apelului său, desființarea sentinței atacate, potrivit art. 421 pct. 2 lit. a CPP și achitarea lui în temeiul art. 16 alin. 1 lit. b teza I CPP, deoarece înscrisul alterat este conform atât cu starea de fapt, cât și cu starea de drept existentă la acel moment.

Pe lângă aceste motive, la ultimul termen de judecată, inculpatul a formulat o **cerere de încetare a procesului penal**, întrucât ar fi intervenit prescripția răspunderii penale, în temeiul art. 16 alin. 1 lit. f CPP raportat la art. 147 din Constituție prin raportare la Decizia Curții Constituționale nr. 297/2018, publicată în M. Of. nr. 518 din 25 iunie 2018 și la art. 5 CP.

A motivat că acuzația constă în comiterea instigării la infracțiunea de fals în înscrisuri sub semnătură privată, comisă la 30 august 2011 pentru care termenul de prescripție a răspunderii penale este de 5 ani atât potrivit Codului penal anterior, cât și potrivit Codului penal actual.

S-a arătat că la 25 iunie 2018 s-a publicat în Monitorul Oficial Decizia nr. 297/2018 a Curții Constituționale a României, prin care s-a stabilit că soluția legislativă care prevede întreruperea cursului termenului prescripției răspunderii penale *prin îndeplinirea oricărui act de procedură în cauză* din cuprinsul dispozițiilor art. 155 alin. 1 din Codul penal este neconstituțională.

Cum nici Parlamentul și nici Guvernul nu au modificat prevederile art. 155 alin. 1 până la data de 8 august 2018 când a expirat termenul de 45 de zile prevăzut de art. 147 din Constituție dispoziția menționată și-a încetat orice efect juridic, fiind scoasă din dreptul pozitiv.

În egală măsură, a susținut că, fiind vizată o normă de drept substanțial, Decizia Curții Constituționale reprezintă o lege penală mai favorabilă în sensul art. 5 CP.

S-a mai argumentat că aceasta nu înseamnă că instituția prescripției speciale sau a întreruperii cursului prescripției ar fi dispărut din dreptul pozitiv, ci numai cauza de întrerupere, constând în *îndeplinirea oricărui act de procedură în cauză*.

Pe de altă parte, Curtea Constituțională a României nu are competența de a reformula printr-o decizie de neconstituționalitate un text legal pentru a-l face pe acesta constituțional, fiind astfel nevoită să scoată textul în afara cadrului normativ, urmând ca doar legiuitorul să introducă în cadrul normativ un text legal constituțional.

De aceea, a considera altfel, deci că întreruperea cursului prescripției ar avea loc în prezent prin acte care se comunică suspectului sau inculpatului, ar echivala cu o violare a principiului legalității răspunderii penale.

Referitor la fondul chestiunii, a concluzionat că, în lipsa cauzelor generale de întrerupere a cursului prescripției, efectele Deciziei constau în imposibilitatea de a se întrerupe cursul prescripției prin orice alte acte de procedură până la momentul în care legiuitorul iese din pasivitate și legiferează aceste cauze.

Referitor la efectele deciziei asupra cauzelor aflate pe rol, s-a arătat că potrivit art. 147 din Constituție deciziile Curții Constituționale se aplică *erga omnes* și pentru viitor, vizând tocmai situațiile juridice *pendinte*.

Decizia reprezintă o lege penală mai favorabilă, prin urmare, în virtutea art. 5 CP, va șterge retroactiv toate întreruperile prescripției ce au intervenit anterior.

S-a observat însă că, dacă dispoziția declarată neconstituțională se interpretează că este lege de procedură, atunci Decizia Curții Constituționale nu se poate aplica retroactiv în virtutea art. 5 CP, prin urmare prescripțiile deja întrerupte rămân astfel.

S-a concluzionat că există o succesiune de trei legi penale între momentul comiterii faptei și cel al judecării, respectiv Codul penal anterior, Codul penal actual anterior datei de 25 iunie 2018 și

Codul penal actual de după această dată, modificat prin eliminarea din art. 155 alin. 1 C.pen. a sintagmei *prin îndeplinirea oricărui act de procedură în cauză*.

Analizând argumentele cererii de constatare a prescripției răspunderii penale se constată că soluționarea cererii de încetarea procesului penal depinde de lămurirea chestiunii de drept privind modul în care în prezent operează întreruperea cursului prescripției răspunderii penale.

Astfel, prin Decizia Curții Constituționale a României nr. 297/2018, publicată în M. Of. nr. 518/25 iunie 2018 s-a constatat că este neconstituțională soluția legislativă care prevede întreruperea cursului termenului prescripției răspunderii penale *prin îndeplinirea oricărui act de procedură în cauză*.

În esență, Curtea Constituțională, având în vedere considerentele redată în cuprinsul deciziei menționate, a statuat că *se impune a fi garantat caracterul previzibil al efectelor dispozițiilor art. 155 alin. (1) din Codul penal asupra persoanei care a săvârșit o faptă prevăzută de legea penală, inclusiv prin asigurarea posibilității acesteia de a cunoaște aspectul intervenirii întreruperii cursului prescripției răspunderii penale și al începerii cursului unui nou termen de prescripție. De altfel, data efectuării unui act de procedură ce produce efectul anterior menționat este și data de la care începe să curgă și poate fi calculat noul termen de prescripție.*(parag.28)

În prezent, prin efectul deciziei de contencios constituțional și al omisiunii legiuitorului de a pune în acord textul legal viciat cu exigențele constituționale statuate, textul art. 155 alin. 1 CP este incomplet, ceea ce suscită interpretări diferite și divergente ale acestuia, deși în jurisprudența CEDO a fost subliniată importanța asigurării accesibilității și previzibilității legii, instituindu-se o serie de repere pe care legiuitorul trebuie să le aibă în vedere pentru asigurarea acestor exigențe.

Astfel, în mai multe cauze precum *Rotaru împotriva României* ori *Damman împotriva Elveției* instanța europeană a subliniat că o normă este previzibilă, numai atunci când este redactată cu suficientă precizie, pentru a permite oricărei persoane să-și corecteze conduita și, în special, o normă este previzibilă atunci când oferă o anume garanție contra atingerilor arbitrare ale puterii publice.

Relativ la cauza de față, o primă interpretare are ca punct de plecare textul rămas în vigoare al art. 155 alin. 1 CP după publicarea Deciziei Curții Constituționale, respectiv (1) *Cursul termenului prescripției răspunderii penale se întrerupe*.

Interpretarea corelează, în egală măsură, considerentele Deciziei cu dispozitivul acesteia, ceea ce ar permite concluzia că termenul de prescripție se întrerupe prin îndeplinirea oricărui act care a fost comunicat efectiv inculpatului (după cum Curtea Constituțională a României statuează în parag. 29), chiar dacă textul din Codul penal nu o prevede.

O a doua interpretare ar fi aceea că textul actual nu mai permite întreruperea cursului termenului prescripției răspunderii penale nici în ipoteza actelor comunicate inculpatului, fiindcă art. 155 alin. 1 CP nu mai legiferează prin ce acte se întrerupe prescripția.

Această interpretare se mai întemeiază pe argumentul că nici Curtea Constituțională și nici judecătorul cauzei nu pot adăuga la lege și consideră că textul incomplet al art. 155 alin. 1 CP reprezintă o normă de drept penal mai favorabilă care se aplică retroactiv oricărui curs neîmplinit al prescripției răspunderii penale.

Concluzia se prevalează de dispozițiile art. 5 CP referitoare la aplicarea legii penale mai favorabile până la judecarea definitivă a cauzei, textul incomplet al art. 155 alin. 1 CP reprezentând o dispoziție legală în vigoare mai favorabilă, fiindcă nu prevede cauzele generale de întrerupere a cursului, ceea ce ar determina curgerea unui termen neîntrerupt și împlinirea mai rapidă a termenului prescripției răspunderii penale.

Într-o altă interpretare, contrară, se poate considera că, independent de efectele Deciziei Curții Constituționale nr. 297/2018, își produc efectul actele anterioare de întrerupere a cursului termenului prescripției răspunderii penale îndeplinite sub imperiul Codului penal anterior sau al Noului cod penal, în forma existentă până la data publicării Deciziei Curții Constituționale nr. 297/2018.

În acest sens poate fi invocat art. 4 din Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală.

Textul menționat dispune expres că *actele de procedură îndeplinite înainte de intrarea în vigoare a Codului de procedură penală, cu respectarea dispozițiilor legale în vigoare, la data îndeplinirii lor, rămân valabile cu excepțiile prevăzute de prezenta lege.*

Este de observat că aceste interpretări divergente nu au ca obiect interpretarea Deciziei Curții Constituționale nr. 297/2018, ci textele legale menționate.

Datorită interpretărilor diferite, în cauză, indubitabil, există o chestiune de drept în sensul prevăzut de art. 475 CPP.

De această chestiune de drept depinde soluționarea pe fond a apelurilor declarate în cauza de față, toate vizând latura penală a cauzei, deoarece constatarea prescripției răspunderii penale ar atrage admiterea apelurilor și încetarea procesului penal, în temeiul art. 16 alin. 1 lit. f CPP, soluție de rezolvare a acțiunii penale expres prevăzută de art. 396 alin. 6 CPP.

Pe de altă parte, din această cauză, completul de apel nu-și va exprima opinia asupra chestiunilor de drept sesizate, pentru a nu se antepunonța.

Asupra chestiunilor de drept ridicate Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii.

Prin urmare, constatându-se că sunt îndeplinite toate condițiile prevăzute de art. 475 CPP, Curtea de apel va solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prealabilă prin care să dea o rezolvare de principiu chestiunilor de drept sesizate.

În temeiul art. 467 alin. 2 CPP va suspenda judecarea cauzei până la pronunțarea hotărârii prealabile, deoarece în cauză nu mai sunt de efectuat alte acte ori de administrat probe.

PENTRU ACESTE MOTIVE ÎN NUMELE LEGII DISPUNE

În baza art. 475 C.pr.pen. dispune sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală și în consecință:

În interpretarea art. 155 alin. 1 Cod penal, în vigoare în prezent, solicită Înaltei Curți de Casație și Justiție să **pronunțe o hotărâre prealabilă prin care să dea o rezolvare de principiu următoarelor chestiuni de drept:**

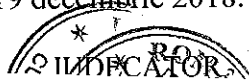
I. Dacă termenul de prescripție se întrerupe prin actele de procedură comunicate inculpatului sau acesta nu se mai întrerupe, nefiind legiferat în prezent prin ce acte se întrerupe cursul termenului prescripției.

II. Dacă actele de întrerupere a cursului termenului prescripției răspunderii penale îndeplinite sub imperiul Codului penal anterior sau al Noului Cod penal până la data publicării Deciziei CCR nr. 297/2018 își produc efectele și ulterior acestei decizii.

În temeiul art. 476 alin. 2 C.pr.pen. suspendă judecarea cauzei până la pronunțarea hotărârii prealabile.

Pronunțată în ședință publică azi, 19 decembrie 2018.

PREȘEDINTE

GREFIER

Red
4 ex./20.12.2018